

Plenum

Torsdag 22.5.2025 kl. 16.00—19.56

2.3. Muntlig fråga om att trygga lantbrukets lönsamhet i Finland (Eerikki Viljanen cent)

Muntligt spörsmål MFT 86/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga. — Ledamot Viljanen, varsågod.

Debatt

16.41 **Eerikki Viljanen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Huoli Gazan tilanteesta on tosiaan yhteinen, ja kuten puhemies viittasi, keskustelu jatkuu televisioituna tämän kyselytunnin jälkeen. Siksi voin tehdä kysymyksen toisesta aihepiiristä, arkeemme kuuluvasta asiasta.

Arvoisa puhemies! Pula peruselintarvikkeesta, jauhelihasta, on yllättänyt kuluttajat. Nähtävästi hyllyjen tyhjeneminen on yllättänyt myös hallituksen, koska vastuuministeriltä on kuultu lähinnä päivittelyä mutta ei ratkaisuehdotuksia. Jauhelihapula on oire suuremmasta ongelmasta, syvenevästä kriisistä suomalaisessa elintarvikeketjussa. Ennen vaaleja, vaaleissa ja vaalien jälkeen äänestäjille lupasitte, hallituspuolueet ja vastuuministeri, täyskäännöstä suomalaiseen maatalouspolitiikkaan ja maatalouden kannattavuuteen. Kysyn ministeri Essayahilta: Miten hallitus varmistaa suomalaisen maataloustuotannon kannattavuuden ja jatkuvuuden? [Puhemies koputtaa] Missä viipyvät konkreettiset toimet?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.42 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Juuri tuoreesti Yle raportoi siitä, kuinka nuorten tuottajien aloitustukia on haettu ennätysmääräisesti. Me olemme asettaneet maatalouspolitiikassa sukupolvenvaihdoksille tavoitteeksi 250 vuodessa, ja nyt niitä oli lähestulkoon 300, joten täytyy sanoa, että olemme hallituksena pystyneet palauttamaan tulevaisuudenuskon suomalaiseen maatalouteen. Olemme elintarvikemarkkinalain muutoksen täällä eduskunnassa saaneet hyväksytyä, mikä on lisännyt elintarvikemarkkinavaltuutetun mahdollisuuksia nimenomaisesti puuttua siihen, millä tavalla tuossa elintarvikeketjussa tämä tulonjako muodostuu.

On huomattava, että ehdottomasti tärkeintä on saada elintarvikeketju kuntoon sillä tavalla, että tuottaja saa oikeudenmukaisen hinnan siitä tuotteesta, ja tällä hetkellä tämä ei valitettavasti toimi. Meillä on Euroopan kannattavin kauppaketju ja kauppaketjut, jotka tällä hetkellä eivät tingi katteestaan. Me tarvitsemme nimenomaan muutoksia. Meillä tulee elintarvikemarkkinalaki kakkonen, [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] jossa muun muassa erilaisiin epäsuotuisiin sopimusehtoihin puututaan, [Puhemies koputtaa] ja tätä kautta

Punkt i protokollet PR 55/2025 rd

korjaamme sitä markkinoilta tulevaa rahaa. Tulevaisuudenusko on palautettu suomalaiseseen maatalouteen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

16.44 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On hyvä, että maataloudesta puhutaan. Kysymyshän on pelkästään Suomen huoltovarmuudesta. Menemme aivan selkeästi suurta kriisiä kohti, ja se aiheuttaa sen, että voi jonain kauniina aamuna olla tilanne, että ei laiva kulje enää Suomeen ja monta muuta ongelmaa tulee.

Ensimmäinen ongelma, joka pitää hoitaa, on tietenkin lähteä tämä iso paketti viemään eteenpäin määrätietoisesti, niin että maatalous kannattaa. Mutta onhan tavattoman huolestuttavaa se, että meidän maanviljelijöittemme pelloilla on satojatuhansia valkoposkiahania, ja kun lukee lehtiä ja katselee telkkaria, niin tuntuu, että se on Suomen maatalouden suurin huoli, saavatko valkoposkiahahet ruokaa. Kukaan ei tunnu välittävän, saavatko suomalaiset omaa ruokaa. Se on ihan uskomaton juttu. Arvoisa maa- ja metsätalousministeri, aiotteko te todella nyt tarttua tähän valkoposkiahiongelmaan ihan oikeasti, koska näin ei voi jatkaa? Maanviljelijöiden talous on aivan romahduksen partaalla näiden kyseisten lintujen takia. Se ei ole leikin asia.

Samoin niin kuin tämä elintarvikeketju: Jos sillä vielä leikimme, olemme kohta pulassa. Toivotaan, että kriisejä ei tule, mutta pahalta näyttää, että niitä tulee. [Mauri Peltokangas: Edellinen hallitus sai kuusi hanhikoordinaattoria!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.45 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Näistä valkoposkiahanhista ja myöskin merimetsoista meillä on ympäristöministeriön kanssa tällä hetkellä menossa nimenomaan yhteinen työryhmätyö, jossa me katsomme, millä tavalla me pystymme toteuttamaan tämän valkoposkiahanhien siirron sinne metsästyslain puolelle. Mutta tässäkin tilanteessa pelkästään se siirto lain puolelle ei tarkoita sitä, että metsästys valkoposkiahanhien kohdalla voitaisiin aloittaa, vaan se tarkoittaa sitä, että meidän on saatava myöskin EU:ssa vastaavantyyppinen kansallinen liitesiiropoikkeus kuin mitä täällä ollaan nyt saatu esimerkiksi suden osalta aikaiseksi. [Vasemmalla: Ruotsissa!] Meillä Suomessa on ikävä kyllä niin petopolitiikan kuin myöskin näitten lintujen osalta jouduttu sellaiseen juridiseen konkeloon, jossa meidän kansallisen oikeuslaitoksen päätökset ja toisaalta sitten myöskin nämä EU:n direktiiveistä tulevat liitemäärittelyt ovat aiheuttaneet sen, että me emme pysty käyttämään niitä toimenpiteitä ja metodeja, joita Ruotsissa käytetään.

Tässä on ehkä hyvä huomauttaa, että kahdeksan vuotta tämä salkku oli keskustalaisilla ministereillä. [Oikealta: Juuri näin! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Näitä liitesiiroja — kuunnelkaapa nytten — ei kertaakaan näitten kahdeksan vuoden aikana yritetty viedä eteenpäin. Tämä hallitus vaikuttaa EU-tasolla.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. [Hälinää] — Rauhoitutaanpa taas. — Edustaja Oinas-Panuma, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 55/2025 rd

16.46 **Olga Oinas-Panuma kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä taitaa olla hallituksella aika heikot argumentit, kun pitää aina paeta menneisyyteen, mutta kun te siellä menneisyydessä niin kauhean kovasti tykkäätte olla, niin muistellaanpa, mitä ministeri Essayah sanoi aiemmin. Hän sanoi, että joka päivä maitotiloja lopettaa toimintansa kannattamattomana ja tähän kehitykseen pitää saada täyskäännös. [Välihuutoja] Olen tästä täysin samaa mieltä, keskusta myös. Mutta mikä meidän tilanne tällä hetkellä on? No, tuottajahinnat ovat liian alhaalla, kaupassa edelleenkin ulkomainen liha ja vilja ovat halvempia ostaa kuin kotimainen. Lammasektori julisti hätätilan viime marraskuussa, mitään toimia ei ole tullut. Arvion mukaan meidän 4 000 maitotilasta on kymmenen vuoden päästä pystyssä 400. Se on hirmuista. Porotalouden petovahingot kasvavat räjähdysmäisesti. Ja mitä tällä välillä tapahtuu täällä? No, maa- ja metsätalousvaliokunnan esityslistat kumisevat tyhjiyttään toimista, joilla tätä listaa voitaisiin helpottaa. [Eduskunnasta: Ohhoh!] Hajautettu ruuantuotanto on turvallisuuskysymys, ja hallituksen näytöt eivät tässä tapauksessa vakuuta. Puheitten lisäksi tarvitaan tekoja. Joten ministeri Essayah, [Puhemies koputtaa] milloin maatalouteen tulee se täyskäännös? [Antti Kurvinen: Hyvä kysymys! Tuli-ko luvattua liikaa?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.48 **Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Toivoisin, että siellä kuunneltaisiin, mitä esimerkiksi ensimmäisessä vastauksessani totesin. Elikkä nyt on tapahtunut täyskäännös. Meillä tällä hetkellä — [Antti Kurvinen: Jauheliha loppuu! — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] — nuorten tuottajien aloitustukea haetaan ennätysmäärin, elikkä ylitetään se tavoite, mikä on asetettu sukupolvenvaihdoille. Se on ylitetty. Kyllä on tapahtunut se tulevaisuudenuskon palautus maatalouteen, mitä suomalainen maatalous odotti kahdeksan vuotta, kun keskusta piti maatalousministerin salkkua.

Täytyy sanoa, että on aika mielenkiintoista, että täällä keskusta vaatii lisää sääntelyä alalle eli lisää erilaisia lakiesityksiä ja asetuksia maanviljelijöitten taakaksi. [Välihuutoja] Tämän hallituksen näkökulma on ollut se, että me haluamme nimenomaan yksinkertaistaa ja vähentää sääntelyä ja karsimme Suomi-lisiä. Haluamme, että maanviljelijä voi keskittyä siihen tuottajan työhön eikä hänen tarvitse iltakaudet olla tietokoneen ääressä täyttämässä erilaisia vaatimuksia, mitä keskusta toivoo, että eduskunta yhä enemmän olisi täällä säätämässä maa- ja metsätalousvaliokunnassa.